

var muligt, og at man havde Sagkundskaben paa sin Side.

Denne Ordning skulde saa staa sin Prøve i August 1914. Jeg behøver ikke at komme nærmere ind paa, hvorledes det gik. Man ved, at Flaadens øverste Leder erklærede, at Flaaden med det Skyts, den raadede over, ikke var i Stand til at hindre et Bombardement af København til Raadhuspladsen. Og Hærens øverste Leder erklærede, at hvis en fjendtlig Hær vilde gøre Landgang paa Sjælland, hvad man ikke kunde hindre, vilde Modstanden kun være af ganske kort Varighed, naar denne Hær kom til København.

Da Krigen var sluttet og vi skulde tænke paa at indføre en ny Ordning, skrev Generalstaben i en Indberetning til Militærkommissionen — jeg haaber, Formanden tillader, at jeg kommer med disse smaa Citater —: „Man maa blot gøre sig klart Nødvendigheden af at udelukke den Op-gave, som dog ligger over vore Kræfter, og som ikke længere har den afgørende Betydning som før: det direkte Forsvar af Hovedstaden. Denne Betragtning finder i Planen sit Udtryk deri, at der ikke er regnet med nogen Befæstning af København, hverken mod Land- eller Søsiden eller mod Luften.“ — Det var de under Verdenskrigen gjorde Erfaringer, som førte til det Resultat, jeg her har nævnt.

Saa kom Ordningen af 1922. Ved denne lades Forsvaret af København ude af Betragtning, thi det ligger over vore Kræfter. Men i 1909 sagde Venstre til os, at hvis vi lavede en Ordning som den, vi har i Dag, saa havde vi „en Ordning, hvorved ethvert virkeligt Forsvar paa Forhaand er opgivet“. Og de Konservative erklærede, at en saadan Ordning — altsaa Ordningen af 1922 — betyder, „at en Fjende ved at bemægtige sig København har opnaaet alt, hvad han kunde tilstræbe ved en Neutralitetskrænkelse hvor som helst i Riget“ — han behøvede aldeles ikke at tænke paa det øvrige Land. Naar jeg nu i Dag skal anbefale, at vi gaar til Afrustning, er det kun nødvendigt at citere, hvad de Konservative og Venstre selv har fortalt os om den nuværende Ordningens Værdi. Og denne Ordning koster, naar det skal gøres op, saaledes som det rigtigst bør gøres op, altsaa saaledes, at man medregner Forrentning af de Værdier, der raades over, 70 Mill. Kr. aarlig. Venstre og Konservative har selv betegnet Ordningen som ubrugelig og sagt, at der ikke kan bygges noget effektivt Forsvar paa den som Grundlag.

Nu kan man sige, at disse Udtalelser kun gælder Hæren og ikke Flaaden, men det svigtede ogsaa for Flaaden at forsvare Hovedstaden. Men saa havde vi da Mine-spærringerne, vil man maaske indvende. Jeg maa herom sige, at netop det, der passerede den Gang, da ikke Kravet, men Henstillingen kom fra tysk Side om at spærre Store Bælt med Miner, netop det viser bedre end andet, hvilken Fare der er ved en Militærordning som den, vi har nu. Man maa ikke glemme, at da dette Ønske blev fremsat fra tysk Side og man forstod, hvad det kunde komme til at betyde for Danmark, hvis vi sagde nej, da sagde de Konservatives og Venstres Repræsentanter paa een nær: Sig desuagtet nej; disse Miner bør ikke udlægges. I Dag tillægger man denne Mineudlægning en afgørende Betydning, og jeg tror ogsaa, at det er rigtigt, at netop dette, at disse Miner blev udlagt i Augustdagene, var af den allerstørste Betydning for os; men vi har i Dag al Grund til at tro, at havde vi haft et andet Styre i Danmark, var Minerne ikke blevet udlagt, i hvert Fald ikke paa det Tidspunkt, der vilde ikke være blevet svaret indenfor den givne Frist. Det viser da, at hvis man har en Militærordning som den i Dag gældende, vil Danmark i en alvorlig Situation ikke være i Stand til at stille noget effektivt Forsvar paa Benene, men vil udelukkende løbe den Fare, at der udefra kan komme Anmodninger til Danmark, Anmodninger, som det kan være farligt baade at imødekomme og at undlade at imødekomme. Vi kan intet selv udrette, vi har kun Faren for, at man fra Udlandet kommer med Anmodninger til os.

Naar det nu viste sig under Verdenskrigen, at Ordningen af 1909 ikke kunde staa sin Prøve, at den var umulig, ubrugelig, saa kunde man jo tænke sig, at man fra forsvarsvenlig Side vilde have taget det Skridt at sige: Saa forbedrer vi den; men i Stedet for erklærede man fra den Side: Vi har ikke Raad til at ofre saa meget, som vi har ofret hidtil. Derfor forringede man Ordningen, forringede den militærteknisk set. Der er ikke Tvivl om, at Ordningen af 1922 er af langt ringere Værdi end Militærordningen af 1909. Det er da ogsaa saadan, at man fra militær sagkyndig Side kun har hørt Fordømmelsesord om Ordningen; ikke en eneste har villet staa frem og erklære, at denne Ordning var brugelig, og at det var en Ordning, der kunde svare til, hvad Danmark maa opretholde.

Der er eet Gode ved Militærordningen af 1922, nemlig dette, at der ikke noget